

Η ανταγωνιστικότητα, τα εισοδήματα και η απασχόληση όμηροι της υπερφορολόγησης!

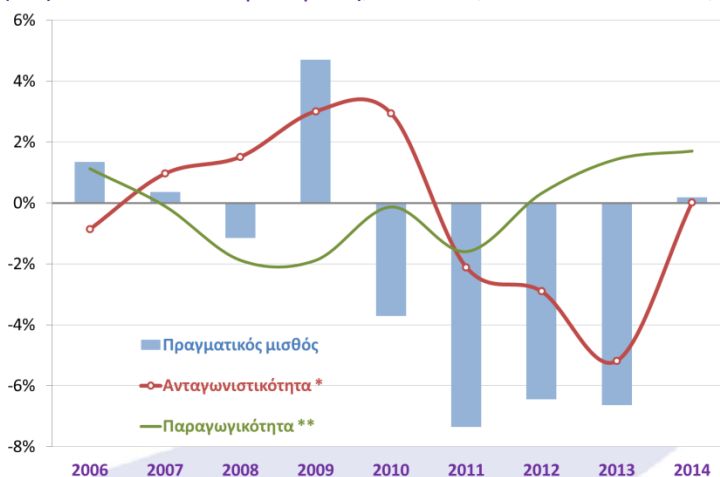
24 Μαρτίου 2016

Επισκόπηση

- Η χώρα παραμένει όμηρος μιας αυξανόμενης φορολογικής επιδρομής. Εξ όσων διαρρέουν στα ΜΜΕ, το οικονομικό επιτελείο έχει απωλέσει την αίσθηση του μέτρου και επιδίδεται σε ασκήσεις επί χάρτου, αλλάζοντας φορολογικούς συντελεστές κατά το δοκούν, χωρίς να λαμβάνει σοβαρά υπόψη την επίδραση στη λειτουργία της οικονομίας και την επίπτωση στο οικονομικό κλίμα και την επιχειρηματική εμπιστοσύνη. Φαίνεται επίσης ότι, οι τεχνοκράτες της Τροίκας συμπλέουν με τις κυβερνητικές προτάσεις για ακόμη μεγαλύτερη φορολόγηση, στο πλαίσιο σεβασμού των επιλογών μίας κυρίαρχης κυβέρνησης, ανήμποροι (έως μοιραίοι) να αντιδράσουν στην καταστροφή του παραγωγικού ιστού της χώρας που συντελείται. Προκρίνεται η επιβολή νέων μέτρων για την είσπραξη πρόσθετων φορολογικών εσόδων, στο πλαίσιο στήριξης της απόδοσης των μέτρων των €5,7 δισ. που έχουν συμφωνηθεί για το 2016 (εκ των οποίων €3,2 δισ. σε νέους φόρους). Προφανώς, το δημοσιονομικό κενό προκύπτει ως αποτέλεσμα αδυναμίας περικοπής δαπανών (π.χ. Άμυνα, άχρηστοι οργανισμοί δημοσίου) και εξεύρεσης εσόδων (π.χ. τυχερά παιγνίδια, καθολική χρήση πλαστικού χρήματος για την είσπραξη του ΦΠΑ κ.ο.κ.). Έτσι, καταλήγουμε να ξαναφορολογηθούν τα συνήθη υποζύγια των μισθωτών και συνταξιούχων και των συνεπών φορολογουμένων, με πρόσθετα μέτρα ύψους €1,5 δισ. περίπου. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, τείνει να υποβαθμίζεται η σημασία οποιασδήποτε συζήτησης για την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, η ενίσχυση των οποίων τα τελευταία χρόνια φαίνεται να φτάνει στο τέλος της (διάγραμμα κατωτέρω). Έτσι, σε συνδυασμό με ένα εχθρικό προς τη λειτουργία της οικονομίας περιβάλλον, είναι ίσως επιτακτικότερη από ποτέ η ανάγκη αναβάθμισης του κοινωνικού διαλόγου για τις προοπτικές των εισοδημάτων και της απασχόλησης. Εργαζόμενοι και εργοδότες καλούνται να διαμορφώσουν κοινό σχέδιο στήριξης της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων, που είναι και ο μόνος δρόμος για την ανάπτυξη και την ευημερία στην χώρα.
- Βιομηχανική παραγωγή, εξαγωγές και αγορά εργασίας συνεχίζουν να επιδεικνύουν διακυμάνσεις συμβατές με μια συγκρατημένη αποδυνάμωση μετά το καλοκαίρι του 2015. Όμως, ποιοτικά στοιχεία της ανεργίας, οι τάσεις στα έσοδα από ναυτιλία και λουπές υπηρεσίες καθώς και το Ελληνικό νηολόγιο πρέπει να θορυβήσουν τις αρχές καθώς υπενθυμίζουν ότι οι αξιοθαύμαστες αντοχές της οικονομίας καλό είναι να υποστηριχτούν σύντομα από πολιτικές μείωσης της αβεβαιότητας και ενίσχυσης της εμπιστοσύνης στις προοπτικές της χώρας.
- Η εφαρμογή της «έκπτωσης φόρου» όπως ισχύει σε μισθούς και συντάξεις άνω των €5.000 απαλλάσσει μισθωτούς του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και συνταξιούχους από την καταβολή φόρων αξίας €6,4 δισ. Ως μέτρο σύγκρισης, η αξία της υφιστάμενης (και προς διπλασιασμό) εισφοράς αλληλεγγύης επί όλων των δηλωμένων εισοδημάτων είναι €650 εκατ. και το επιπλέον έσοδο του κράτους από την προτεινόμενη αύξηση του οριακού συντελεστή άνω των €30.000 είναι (!) €100 εκατ. Ειδικά για τους μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα αυτό το, γενναιόδωρο ως προς το όριο φτώχειας και χωρίς εξάρτηση από την οικογενειακή κατάσταση, αφορολόγητο χάνεται στην πράξη λόγω των υψηλών και μη ανταποδοτικών ασφαλιστικών εισφορών. Συνεπώς, αντί μιας ιδεοληπτικής συζήτησης για την ακόμα πιο εντατική υπερφορολόγηση των ελάχιστων «πλουσίων» μισθωτών και συνταξιούχων που έχουν απομείνει στη χώρα, θα ήταν πολύ πιο χρήσιμη μια συζήτηση για το πότε το αφορολόγητο πράγματι δικαιολογείται από την οικογενειακή κατάσταση, πότε η υπερβολική αύξηση των συντελεστών δεν αποδίδει πλέον στα κρατικά έσοδα και πως η συνολική επιβάρυνση από φόρους και εισφορές στη μισθωτή εργασία στον ιδιωτικό τομέα μπορεί να μειωθεί σε όλα τα εισοδηματικά κλιμάκια. Και, βέβαια, προτάσεις που κυκλοφορούν για αύξηση της φορολογίας μερισμάτων, που χαϊδεύουν τα αυτιά του λαϊκισμού και αδειάζουν τις τσέπες των επενδυτών, είναι τελείως ανεδαφικές. Δημιουργούν αντικίνητρο για τη διακράτηση μετοχών και εισάγουν άνιση μεταχείριση μεταξύ ξένων και ελλήνων επενδυτών, με αποτέλεσμα να καθίσταται προβληματική η προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων και η συνεργασία ξένων με έλληνες επενδυτές.

Για ποιόν χτυπάει η καμπάνα;

Ανταγωνιστικότητα, παραγωγικότητα και πραγματικός μισθός (Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή, Eurostat, National Accounts, 2014)

* Πραγματικό κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (πτώση = βελτίωση ανταγωνιστικότητας)
** Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ανά ώρα εργασίας

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist
E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +302115006104

Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor
E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +302115006157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor
E: printsipas@sev.org.gr
T: +302115006176

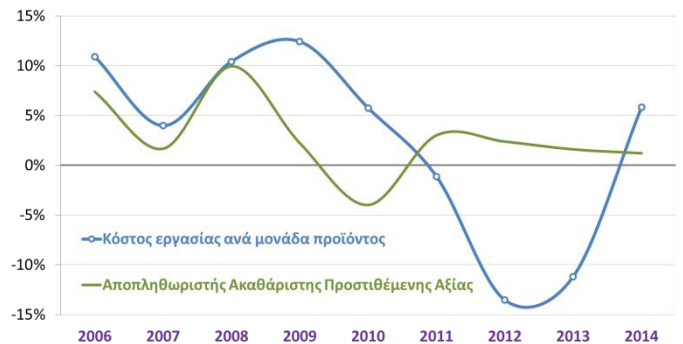
Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Κόστος εργασίας, παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα

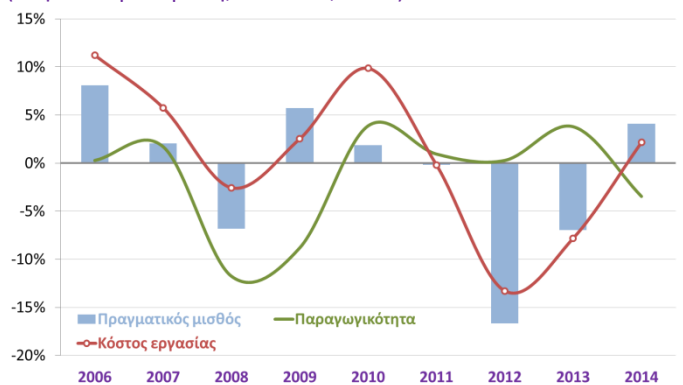
Η κερδοφορία των κλάδων της ελληνικής οικονομίας είναι προϋπόθεση για την δημιουργία εισοδημάτων και θέσεων απασχόλησης, καθώς δίνει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να κάνουν επενδύσεις, να στρέφονται στις εξαγωγές και, εν γένει, να βελτιώνουν τις προοπτικές τους και να ισχυροποιούν την θέση τους στην αγορά. Το κόστος σε ορισμένες επιχειρήσεις μπορεί να επηρεάζεται δυσανάλογα από συγκεκριμένους παραγωγικούς συντελεστές που σχετίζονται με την γραμμή παραγωγής, όπως το κόστος ενέργειας, αλλά και από εξω-επιχειρησιακές μεταβλητές, όπως το κόστος χρηματοδότησης, το φορολογικό καθεστώς, το μη μισθολογικό κόστος, κ.ο.κ. Στην πληθώρα των επιχειρήσεων, όμως, ο παραγωγικός συντελεστής αναφοράς είναι το κόστος εργασίας. Στην κατωτέρω ανάλυση γίνεται μία προσπάθεια να εξειδικευθούν ορισμένες έννοιες για να γίνει κατανοητό πώς το κόστος μισθοδοσίας καθορίζει, μαζί με την παραγωγικότητα της εργασίας, το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, που είναι το μέγεθος που οι επιχειρήσεις πρέπει να ανακτήσουν διαθέτοντας το προϊόν τους στην αγορά σε τιμή που δημιουργεί και το επιδιωκόμενο κέρδος για την επιχείρηση. Μία επιχείρηση βελτιώνει την θέση της στην αγορά και γίνεται ανταγωνιστικότερη, όταν η αύξηση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος υπολείπεται της αύξησης της τιμής του προϊόντος στην αγορά. Το κόστος εργασίας μπορεί να είναι υψηλό ή χαμηλό αλλά αυτό από μόνο του δεν κάνει μία επιχείρηση λιγότερο ή περισσότερο ανταγωνιστική. Αυτό που έχει σημασία για την ανταγωνιστικότητα είναι συμπληρωματικά πόσο παραγωγική είναι αυτή η εργασία (δηλ. με τίς τεχνολογίες συνδυάζεται ο συντελεστής εργασίας). Συνεπώς, αυτό που έχει σημασία είναι ο μισθός σε σχέση με την παραγωγικότητα, δηλαδή το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος. Εάν μία επιχείρηση διατηρεί το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος σε χαμηλό επίπεδο έχει μεγαλύτερες πιθανότητες να είναι ανταγωνιστική, πιο κερδοφόρα στην ουσία, από άλλες επιχειρήσεις του κλάδου. Και, βεβαίως, η επιβεβαίωση έρχεται από την αγορά, εάν δηλαδή μπορεί να διαθέτει τα προϊόντα στις δεδομένες τιμές της αγοράς με κέρδος. Μία σύγκριση, λοιπόν, της μεταβολής του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος με την μεταβολή της τιμής του προϊόντος στην αγορά, προσφέρει έναν δείκτη ανταγωνιστικότητας (δηλ. σχετικής κερδοφορίας) της επιχείρησης. Σε περίπτωση δε, που πρόκειται για επιχειρήσεις που παράγουν διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά ή υπηρεσίες, η τιμή διάθεσης του προϊόντος είναι ταυτόχρονα και η τιμή του προϊόντος στη διεθνή αγορά, εάν ληφθούν υπόψη οι σχετικές ισοτιμίες νομισμάτων.

Στην ανάλυση που ακολουθεί, παρουσιάζονται στοιχεία κόστους εργασίας, παραγωγικότητας, τιμών, κ.λ.π., όπως προκύπτουν για 64 κλάδους της ελληνικής οικονομίας για τους οποίους η ΕΛΣΤΑΤ διαθέτει λεπτομερή στοιχεία ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας σε ονομαστικούς και αποπληθωρισμένους όρους, ωρών εργασίας, ωριαίων μισθών, παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας σε όλους τους κλάδους της ελληνικής οικονομίας. Τα στοιχεία αυτά είναι, επίσης, ουσιαστικής σημασίας για την κατανόηση των παραγόντων που υπεισέρχονται στην διαδικασία των συλλογικών διαπραγματεύσεων από την πλευρά των εργαζομένων και των εργοδοτών. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι είναι προς το συμφέρον όλων των πλευρών να γίνουν κατανοητές οι δυναμικές που επενεργούν στις συνθήκες εργασίας και ανταγωνιστικότητας σε μία επιχείρηση. Οι εργαζόμενοι δεν πρέπει να ενδιαφέρονται μόνο για την πραγματική αξία των μισθών αλλά και για την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης στην οποία δουλεύουν, διότι αυτή είναι που τους εξασφαλίζει τη διατήρηση και την αύξηση των μισθών και των θέσεων εργασίας. Στη θεώρηση των πραγμάτων όπου η εργασία είναι σε διαρκή αντιπαλότητα με το κεφάλαιο, οι εργαζόμενοι μπορεί να μην ενδιαφέρονται για την τιμή που πωλεί η επιχείρηση το προϊόν της στην αγορά (και συνεπώς, την ανάκτηση του κόστους από την επιχείρηση) αλλά μόνο για τις τιμές των προϊόντων που καταναλώνουν, για το καλό καταναλωτικών προϊόντων που μπορούν να αγοράσουν με τον ονομαστικό μισθό τους. Άρα, ενδιαφέρονται, κυρίως, για την πορεία του πληθωρισμού όπως εκφράζεται από την μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτού (ΔΤΚ). Στον αντίποδα αυτής της θεώρησης, είναι η άποψη ότι στις συλλογικές διαπραγματεύσεις πρέπει να μπαίνει στο τραπέζι και το κόστος εργασίας ως παράγοντας διατήρησης και επέκτασης της ανταγωνιστικότητας της επιχείρησης, που σε τελευταία ανάλυση είναι προϋπόθεση για τη δημιουργία εισοδημάτων και θέσεων εργασίας στην

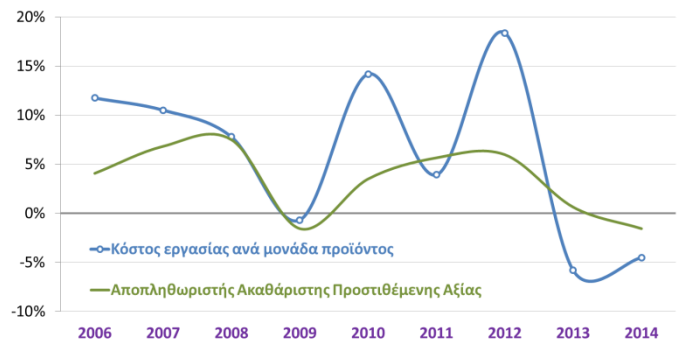
Διάγραμμα 1: Ανταγωνιστικότητα - Μεταποίηση πλην καυσίμων (Ετήσια % μεταβολή, Eurostat, 2014)

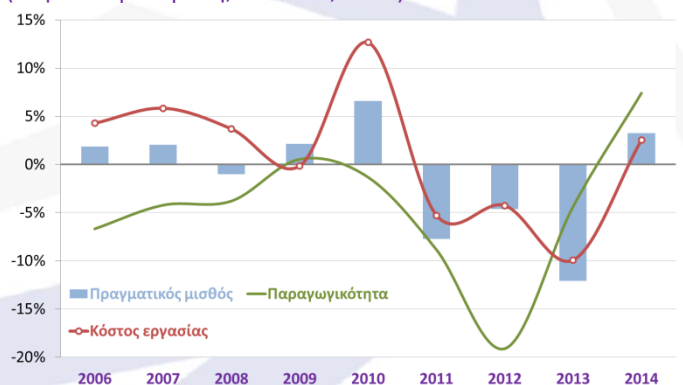
Διάγραμμα 2: Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος - Μεταποίηση πλην καυσίμων (Ετήσια % μεταβολή, Eurostat, 2014)

Διάγραμμα 3: Ανταγωνιστικότητα - Χονδρικό και λιανικό εμπόριο (Ετήσια % μεταβολή, Eurostat, 2014)

Διάγραμμα 4: Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος - Χονδρικό και λιανικό εμπόριο (Ετήσια % μεταβολή, Eurostat, 2014)

κοινωνία.

Στη μελέτη που έχει γίνει, έχουν καταγραφεί όλα τα στοιχεία που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση της πορείας ανταγωνιστικότητας επιχειρήσεων, κλάδων και, βεβαίως, της οικονομίας ως σύνολο. Στα διαγράμματα που παρουσιάζονται (Διάγραμμα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) καταγράφεται ενδεικτικά η εξέλιξη των σχετικών μεγεθών από το 2006 έως το 2014 για τους κλάδους της μεταποίησης (χωρίς πετρελαιοειδή), του εμπορίου, του τουρισμού καθώς και του συνόλου της οικονομίας. Στην μεταποίηση (Διάγρ. 1, 2), μέχρι και την έλευση της κρίσης, το κόστος εργασίας αυξανόταν ταχύτερα από την παραγωγικότητα της εργασίας, δημιουργώντας πιέσεις στο κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος που υπολείπονταν των τιμών στην αγορά. Βεβαίως, η κατάσταση ανατρέπεται από το 2010 και μετά, όταν το κόστος εργασίας πέφτει κάτω από την παραγωγικότητα και το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος κάτω από τις τιμές στην αγορά, αποκαθιστώντας, κατά κάποιον τρόπο, καλύτερες συνθήκες κερδοφορίας και ανάπτυξης για τον κλάδο. Στο εμπόριο (Διάγρ. 3, 4), το κόστος εργασίας αυξάνεται πολύ ταχύτερα από την παραγωγικότητα σχεδόν σε όλη την περίοδο, με αποτέλεσμα να υπάρχει διαχρονική μείωση της ανταγωνιστικότητας (δηλ. της σχετικής κερδοφορίας), τουλάχιστον μέχρι την χρονιά της ανάκαμψης (το 2014) όταν εξισορροπεί κατά τι η κατάσταση. Στον τουρισμό, τέλος, η παραγωγικότητα απογειώνεται στα χρόνια της κρίσης και αυξάνει ταχύτερα από το κόστος εργασίας, με αποτέλεσμα να διατηρούνται υψηλά επίπεδα κερδοφορίας με την βοήθεια και των γεωπολιτικών εξελίξεων που ωφέλησαν τον κλάδο, τουλάχιστον μέχρι σήμερα. Και ανάλογη, τέλος, είναι η εικόνα για το σύνολο της οικονομίας όπου η ανταγωνιστικότητα βελτιώνεται στην περίοδο της προσαρμογής.

Βεβαίως, αυτό που επιδρά καθοριστικά στην περίοδο αυτή είναι η τεράστια ύφεση που έφερε η προσαρμογή με τα Μνημόνια. Σε περιόδους παρατεταμένης ύφεσης, γίνεται ευκολότερη η αναδιάρθρωση επιχειρήσεων και η παραγωγικότητα αυξάνει (αντί να μειώνεται όπως προβλέπει η οικονομική θεωρία, κατά την οποία η παραγωγικότητα μεταβάλλεται στην ίδια κατεύθυνση με τον οικονομικό κύκλο), καθώς επενεργούν και οι δυνάμεις της «δημιουργικής καταστροφής» κατά Schumpeter.

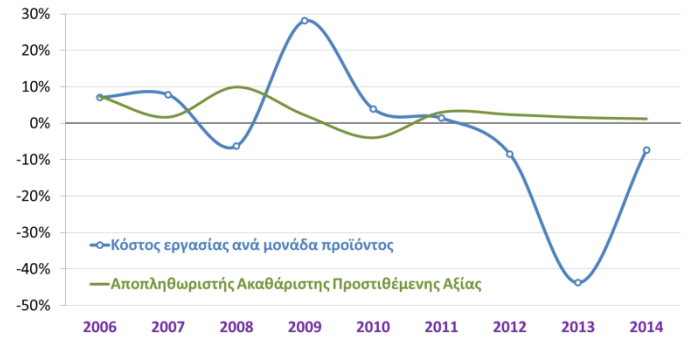
Όλες οι παραπάνω μεταβολές είναι προσεγγίσεις στα τεκταινόμενα στους διάφορους κλάδους, και ταυτοποιούν τους παράγοντες κόστους και ζήτησης, παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας, που είναι σε διαρκή αλληλεπίδραση με το θεσμικό πλαίσιο, που παραμένει προφανώς αδύνατο να ποσοτικοποιηθεί. Δεν αφορούν σε συγκεκριμένη επιχείρηση αλλά στη μέση επιχείρηση του κλάδου. Αλλά οι επιχειρήσεις δεν δρουν στο κενό. Δρουν σε οικονομικά, φορολογικά, ασφαλιστικά, περιβάλλοντα που ασκούν καθοριστική επίδραση στις παραγωγικές συνθήκες. Είναι, λοιπόν, σημαντικό το κράτος, που διαμορφώνει το περιβάλλον, να συνεπικουρεί τους εργοδότες και τους εργαζόμενους να παίρνουν τις σωστές αποφάσεις για το μέλλον των επιχειρήσεων. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η εμπιστοσύνη και το κλίμα αμοιβαίας συνεννόησης μεταξύ όλων των πλευρών, που δυστυχώς έχει τρωθεί. Η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης θα απαιτήσει τις προσπάθειες όλων μας, αλλά, κυρίως, του πολιτικού προσωπικού, έτσι ώστε να δημιουργηθούν συνθήκες ανάκαμψης και προκοπής, για να ξαναδοούμε τα εισοδήματα και την απασχόληση να αυξάνουν.

Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις

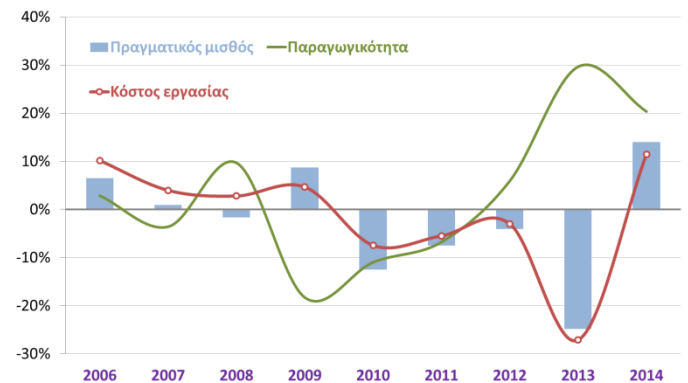
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών: Τον Ιανουάριο του 2016, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών παρουσίασε έλλειμμα €742 εκατ., μεγαλύτερο κατά €461 εκατ. σε σύγκριση με εκείνο του Ιανουαρίου του 2015. Στην εξέλιξη αυτή συμβάλλουν η εκ νέου υποχώρηση των εξαγωγών εκτός πλοίων και καυσίμων (-4,6%), κάτι που για την ώρα μάλλον αντανάκλα διακύμανση στα πλαίσια της ήπιας αποδυνάμωσης που καταγράφεται από το καλοκαίρι του 2015 και ύστερα. Η υποχώρηση των εισπράξεων από τουρισμό δεν είναι ανησυχητική, καθώς ο Ιανουάριος είναι μήνας χαμηλής κίνησης και τους προηγούμενους μήνες η πορεία των εισπράξεων ήταν πολύ καλή. Πιο ανησυχητική είναι η μεγάλη και μόνιμη από το καλοκαίρι του 2015 υποχώρηση των εισπράξεων από τη ναυτιλία, λόγω capital controls αλλά και της κρίσης στον κλάδο. Αντίστοιχη εμφανίζεται η υποχώρηση των εισπράξεων από άλλες υπηρεσίες σχεδόν σε όλους τους μήνες μετά τον Ιούλιο του 2015 (Πίνακας 1). Τις απώλειες αυτές δεν μπορούν να αντισταθμίσουν η μείωση των εισαγωγών ή των εισροών από την ΕΕ, με αποτέλεσμα την υποχώρηση του ισοζυγίου.

Αγορά εργασίας: Το σύνολο των ανέργων με κριτήριο την αναζήτηση

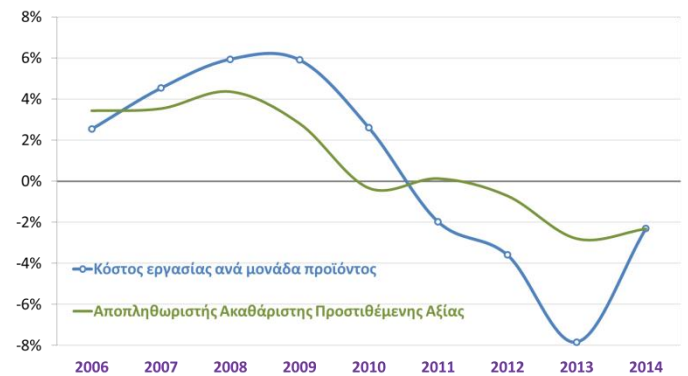
Διάγραμμα 5: Ανταγωνιστικότητα - Τουρισμός
(Ετήσια % μεταβολή, Eurostat, 2014)

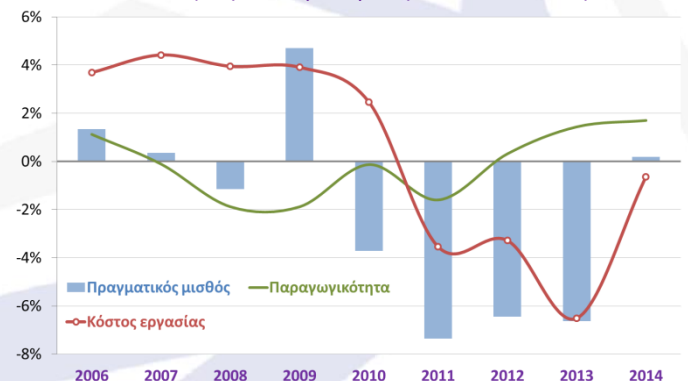
Διάγραμμα 6: Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος – Τουρισμός
(Ετήσια % μεταβολή, Eurostat, 2014)

Διάγραμμα 7: Ανταγωνιστικότητα – Σύνολο κλάδων
(Ετήσια % μεταβολή, Eurostat, 2014)

Διάγραμμα 8: Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος – Σύνολο κλάδων
(Ετήσια % μεταβολή, Eurostat, 2014)

εργασίας για τον μήνα Φεβρουάριο 2016 ανήλθε σε 894.566 άτομα, αριθμός αυξημένος τόσο σε σχέση με τον Ιανουάριο όσο και με τον Φεβρουάριο των προηγούμενων 3 ετών καθώς η αύξηση των ανέργων για λιγότερους από 12 μήνες που αναζητούν εργασία συνεχίζεται με αδιάκοπη ένταση από τον Οκτώβριο 2015 και ύστερα. Όμως την ίδια ώρα υποχωρεί περίπου αντίστοιχα ο αριθμός των ανέργων που δεν αναζητούν (πλέον;) εργασία. Η εξέλιξη αυτή ήταν αρκετή να αντισταθμίσει την προαναφερόμενη εξέλιξη τον Ιανουάριο, αλλά όχι πλέον τον Φεβρουάριο οπότε και το σύνολο των ανέργων αυξήθηκε (Διάγραμμα 9). Για το 2015 καταγράφεται, με νέο δείκτη, από την ΕΛΣΤΑΤ για το τελευταίο τρίμηνο η σημαντική μείωση του αριθμού των κενών θέσεων εργασίας στην ελληνική οικονομία (σε 3.119), κατά -79,1% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2014 και κατά 75,3% σε σχέση με το τρίτο τρίμηνο 2015. Οι κενές θέσεις εργασίας είναι μειωμένες κατά 94% σε σχέση με το 2009. Αντίστοιχα, τα στοιχεία του ΙΚΑ για την μισθωτή απασχόληση του ιδιωτικού τομέα δείχνουν μια ασυνήθιστη για την εποχή κάμψη τον Ιούλιο 2015 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία). Ενδιαφέρον έχει ειδικά η συνέχιση της καταγραφής πτώσης των μισθών σε κοινές επιχειρήσεις και για τον Ιούλιο 2015 (πρώτο μήνα του τρίτου τριμήνου), εξέλιξη που μαζί με τα στοιχεία Αυγούστου και Σεπτεμβρίου 2015, όταν ανακοινωθούν, θα συγκριθεί με το δείκτη μισθών της ΕΛΣΤΑΤ για το σύνολο της οικονομίας (ιδιωτικός και δημόσιος τομέας). Ο τελευταίος καταγράφει για όλο το διάστημα Ιουλίου –Σεπτεμβρίου 2015 αύξηση 2,7%.

Κύκλος εργασιών στη βιομηχανία: Εντείνεται εκ νέου η πτώση του κύκλου εργασιών στη βιομηχανία τον Ιανουάριο του 2016 (-13,3%, Διάγραμμα BIOM1), ενώ ο σχετικός δείκτης στη μεταποίηση χωρίς καύσιμα παρουσιάζει μείωση -5,7%, έπειτα από αύξηση +4,6% τον Δεκέμβριο του 2015. Στους 16 από τους 24 κλάδους της μεταποίησης οι πωλήσεις κινούνται αρνητικά, ενώ η μεγαλύτερη υποχώρηση σημειώνεται στους κλάδους μηχανοκίνητων οχημάτων (-67,5%), Η/Υ (-44,4%), μηχανημάτων (-27,1%), ένδυσης (-27%) και διύλισης πετρελαίου(-26,6%). Λιγότερο έντονη ήταν η υποχώρηση του κύκλου εργασιών στα τρόφιμα (-5,5%), ενώ μεταξύ των κλάδων που οι πωλήσεις σημείωσαν άνοδο είναι τα ποτά (+4,3%), ο καπνός (+17,7%), τα υποδήματα (+7%), τα χημικά (+2,8%), τα μεταλλικά προϊόντα (+3,6%) και ο λοιπός εξοπλισμός μεταφορών (+62,9%).

Δύναμη του ελληνικού εμπορικού στόλου: Συνεχίζεται τον Ιανουάριο 2016 η μείωση της δύναμη και της χωρητικότητας του ελληνικού εμπορικού στόλου (αριθμός πλοίων με ελληνική σημαία χωρητικότητας 100 ΚΟΧ και πάνω) τον Ιανουάριο του 2016 (-0,7% και -0,9% αντίστοιχα) σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα το 2015. Αξίζει να σημειωθεί ότι η χωρητικότητα των ελληνικών εμπορικών πλοίων παρουσιάζει υποχώρηση για 6^ο συνεχόμενο μήνα.

Η κότα που έκανε κάποτε τα χρυσά αυγά!

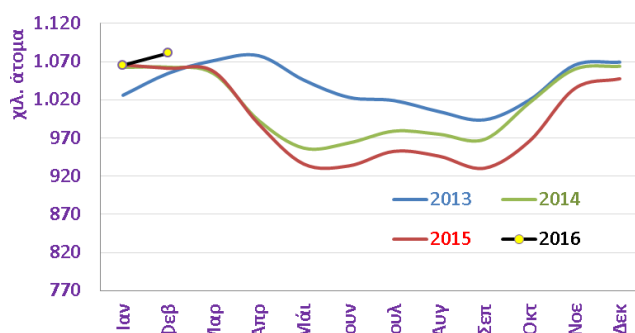
Η επιστροφή φόρου στην πράξη απαλλάσσει μεγάλο αριθμό μισθωτών και συνταξιούχων από την καταβολή φόρου εισοδήματος. Μάλιστα, αν αθροιστεί το σύνολο των φόρων εισοδήματος που θα κατέβαλαν χωρίς την επιστροφή φόρου οι μισθωτοί και συνταξιούχοι με εισόδημα έως €42.000 με το φόρο που καταβάλλουν προκύπτει μια διαφορά αξίας €7,3 δις. Αν ο υπολογισμός αυτός γίνει για όσους έχουν εισόδημα άνω των €5.000 (δηλαδή ενός ποσού λίγο πάνω από το όριο φτώχειας) το ποσό αυτό περιορίζεται στα €6,4 δις. Το εξαιρετικά μεγάλο μέγεθος του ποσού αυτού αναδεικνύεται εάν αναλογισθούμε ότι:

1. Το σύνολο του φόρου εισοδήματος που κατέβαλαν μισθωτοί και συνταξιούχοι μαζί με το σύνολο της έκτακτης εισφοράς αλληλεγγύης 2015, ανήλθε σωρευτικά σε €5,6 δις (Διάγραμμα 10).
2. Η υποθετική μείωση του ανώτατου συντελεστή 42% που ισχύει για τα «υψηλά εισοδήματα άνω των €42.000» από μισθούς και συντάξεις κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες στο 32%, της αμέσως μικρότερης κλίμακας, οδηγεί σε στατική απώλεια μόνο €150 εκατ. (!) για τον προϋπολογισμό. Αν ήταν να κατανεμηθούν αυτά τα €150 εκατ. αναλογικά ως κεφαλικός φόρος σε όλους τους φορολογούμενους με δηλωμένο εισόδημα άνω των €5.000 θα προέκυπτε ετήσια κατά κεφαλή επιβάρυνση €33.
3. Τα μέτρα που φέρεται από διαρροές στον τύπο να έχει προτείνει η κυβέρνηση στην Τρόικα (Πίνακας 2): Μείωση του «αφορολόγητου» κατά (μόνο) €100, €227 εκατ. επιπλέον έσοδο (!). Αύξηση του χαμηλού συντελεστή από 22% στο 22,5%, €190 εκατ. επιπλέον έσοδο (!). Αύξηση των συντελεστών άνω των €30.000; Λιγότερο

Πίνακας 1: Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (ΤτΕ, Ιαν. 2016)

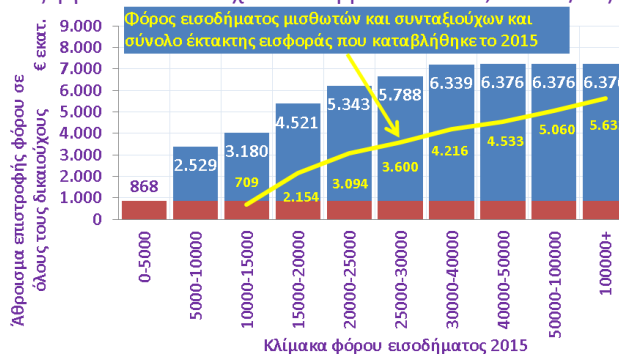
	(€ εκατ.)		%	
	Σύνολο	Ιανουάριος	2015	2016
	2015	2015	2016	%Δ
Ισοζύγιο αγαθών	-17.247,8	-1.432,6	-1.138,9	-20,5%
Εξαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία	17.898,0	1.359,2	1.296,1	-4,6%
Εξαγωγές καυσίμων	6.713,7	445,2	364,1	-18,2%
Εισαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία	30.489,9	2.463,0	2.281,1	-7,4%
Εισαγωγές καυσίμων	10.921,8	715,1	511,9	-28,4%
Εισαγωγές πλοίων	623,2	96,1	14,2	-85,2%
Εισπράξεις από υπηρεσίες	27.987,7	1.597,5	884,4	-44,6%
Τουρισμός	14.194,4	169,0	161,1	-4,7%
Μεταφορές	9.968,3	1.051,7	479,4	-54,4%
Άλλες υπηρεσίες	3.825,0	376,8	243,9	-35,3%
Εισροές από ΕΕ	3.374,2	317,2	421,7	33,0%
Τρέχουσες	1.054,9	249,1	15,4	-93,8%
Κεφαλαιακές	2.319,3	68,1	406,3	497,0%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και κεφαλαίων	1.981,1	-230,8	-354,2	53,5%

Διάγραμμα 9: Άνεργοι, αναζητούντες εργασία και μη, κατά τον ΟΑΕΔ (ΟΑΕΔ, Φεβ. 2016)

Διάγραμμα 10: Καταβαλλόμενος φόρος εισοδήματος και έκτακτη εισφορά επί δηλωμένων εισοδημάτων μισθωτών και συνταξιούχων 2015 και συνολικό άθροισμα φόρου εισοδήματος που δεν καταβάλλεται λόγω της επιστροφής φόρου του Ν.4173/13. Ανά κλιμάκιο εισοδήματος.

(Επεξεργασία ΣΕΒ στοιχείων διαρροών Υπ.Οικ, Ν4172/13)

από €100 εκατ. επιπλέον έσοδα (!).

4. Την προτεινόμενη δημοτική έκτακτη εισφορά, με ανώτατο συντελεστή 10%, η οποία αναμένεται να διπλασιάσει τα έσοδα του κράτους, υπολογισμένα επί των δηλωμένων εισοδημάτων, από €650 εκατ. σε άνω των €1,2 δις. Πίσω από τον τίτλο της «δίκαιης αναδιανομής» κρύβεται βέβαια η πραγματικότητα ότι το ήμισυ της νέας εισφοράς θα καταβάλλεται από τα εισοδήματα έως €40.000. Από μια άλλη σκοπιά, τα εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις θα καταβάλλουν το ήμισυ αυτής της, συνολικά διπλασιασμένης, νέας έκτακτης εισφοράς. Στην ανάλυση αυτή πρέπει να προστεθεί, όμως, και η επιβάρυνση από τις ασφαλιστικές εισφορές. Γνωρίζουμε ήδη ότι οι εισφορές στην Ελλάδα επιβαρύνουν σημαντικά τους εργαζόμενους που είναι ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ με έως και 10 ποσοστιαίες μονάδες πάνω από τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ (Διάγραμμα 11), με την ανώτατη επιβάρυνση να ξεπερνάει το 50% του κόστους εργοδότη. Αυτές οι εισφορές των μισθωτών στο ΙΚΑ είναι μάλιστα υπερβολικά υψηλές και όταν συγκριθούν με τις εισφορές δημοσίων υπαλλήλων, επαγγελματιών και συνταξιούχων (Πίνακας 3), και μάλιστα πριν αξιολογηθεί η ανταποδοτικότητα τους. **Με αυτή τη νέα κλίμακα και εισφορά, οι (όποιοι) υψηλόμισθοι του ιδιωτικού τομέα θα καταβάλλουν, ως ποσοστό του κόστους εργοδότη (που περιλαμβάνει όλες τις εισφορές ως έχουν χωρίς καμία αύξηση) πάνω από 60% του μικτού μισθού στο κράτος** (δηλαδή η καμπύλη για εισφορές και φόρους στην Ελλάδα στο Διάγραμμα 11 θα μετακινηθεί και άλλο προς τα πάνω). Έχει ενδιαφέρον να τονιστεί στο σημείο αυτό ότι οι εισφορές καταβάλλονται με ενιαία κλίμακα μέχρι ενός ανώτατου ορίου και το ΙΚΑ εισπράττει από εργαζόμενους και εργοδότες πάνω από €9 δις. Ακριβώς λόγω της έλλειψης προοδευτικότητας οι περίπου 1,6 εκατ. ασφαλισμένοι του ΙΚΑ με ετήσιο εισόδημα μέχρι €20.000 μαζί με τους εργοδότες τους εισφέρουν πάνω από €7 δις εισφορές, εκ των €9 δις των συνολικών εισφορών που εισπράττει το ΙΚΑ. Η εικόνα χαμηλής φορολόγησης των χαμηλόμισθων του ιδιωτικού τομέα είναι συνεπώς παραπλανητική, καθώς ό,τι δεν φορολογείται για αυτούς μέσω της κλίμακας φορολογείται εμμέσως μέσω των εισφορών.

Αυτά σημαίνουν ότι:

- Η επιστροφή φόρου, που δίνεται ανεξάρτητα της οικογενειακής κατάστασης, ωφελεί ουσιαστικά 5 εκατ. μισθωτούς του ιδιωτικού και δημοσίου καθώς και συνταξιούχους (παραδόξως, τα δηλωμένα εισοδήματα από συντάξεις είναι €24,6 δις., ενώ η σχετική δαπάνη στον προϋπολογισμό της γενικής κυβέρνησης €31,5 δις.), όμως ειδικά για τους μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα το όφελος χάνεται, τόσο ατομικά όσο και αθροιστικά όπως δείχνει το μεγάλο ύψος των εισφορών που καταβάλλονται στο ΙΚΑ σε σύγκριση με τα φορολογικά έσοδα του κράτους, μέσω των υπερβολικά υψηλών ασφαλιστικών εισφορών.

- Η υπερπροοδευτική φορολογική κλίμακα δεν εξυπηρετεί στην πράξη τις δημοσιονομικές ανάγκες της χώρας, καθώς η βάση επί της οποίας εφαρμόζονται οι υψηλοί συντελεστές είναι πολύ μικρή. Μάλιστα συμβαίνει το αντίθετο, καθώς οι δυναμικές απώλειες λόγω μετανάστευσης ή εξαφάνισης των εισοδημάτων αυτών πλήττει σημαντικά τα κρατικά έσοδα σε βάθος χρόνου.

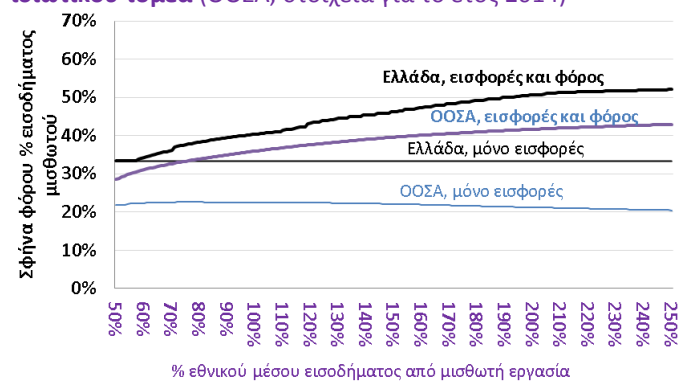
- Οι κυβερνητικές προτάσεις που έχουν διαρρεύσει επιχειρούν, όπως δηλώνεται, να καλύψουν το δημοσιονομικό κενό με μια δημοτική φορολογία των «υψηλών εισοδημάτων». Όμως, όσο άγρια και να φορολογούνται οι πλούσιοι πλέον τα «νούμερα δεν βγαίνουν» και οι υψηλοί αυτοί συντελεστές έχουν επουσιώδη δημοσιονομική επίπτωση καθώς τεράστιοι συντελεστές σε ελάχιστους πλούσιους δίνουν πενιχρά φορολογικά αποτελέσματα. Για αυτό με τη ρητορική της φορολόγησης των πλουσίων καλύπτονται οι ελάχιστες αναγκαίες οριζόντιες μεταβολές, για την επίτευξη των στόχων που θέτει η Τρόικα, στο αφορολόγητο, τη φορολογία ενοικίων και την επιβολή έκτακτης εισφοράς στην κατώτερη μεσαία τάξη. Είναι ακριβώς αυτές οι μεταβολές που φέρουν αναπόφευκτα το κύριο δημοσιονομικό βάρος των νέων μέτρων καθώς στα κλίμακα αυτά βρίσκεται ο κύριος όγκος των εισοδημάτων.

- Υπό το πρίσμα των παραπάνω είναι να απορεί κανείς που η κυβέρνηση δεν εξετάζει καν την περίπτωση το αφορολόγητο να δίνεται μετά από ένα όριο με κοινωνική στόχευση σε αυτούς που πραγματικά το έχουν ανάγκη λόγω οικογενειακής κατάστασης, πολύ χαμηλού οικογενειακού εισοδήματος ή μεγάλης ηλικίας. Και ακόμα μεγαλύτερη είναι η απορία γιατί δεν έχει θέσει η Τρόικα τη συζήτηση σε αυτές τις βάσεις, αφήνοντας μια νέα φοροθύελλα οριζόντιων μέτρων να ξεσπάσει σε μια ημιθανή από τις προηγούμενες φοροκαταιγίδες οικονομία.

Πίνακας 2: Ποσοτικοποίηση βασικών νέων μέτρων που κατά τον τύπο έχουν υποβληθεί στην Τρόικα. (Άρθρα τύπου για προτάσεις κυβέρνησης και για τα στοιχεία δηλώσεων εισοδήματος που υποβλήθηκαν το 2015, εκτιμήσεις ΣΕΒ)

Υφιστάμενη επιστροφή φόρου σε συνταξιούχους και μισθωτούς με εισόδημα έως €42.000 -άθροισμα επιστροφών επί δηλωμένων εισοδημάτων 2015	Άνω των €6,5 δις
Μείωση επιστροφής φόρου σε συνταξιούχους και μισθωτούς €100	€227 εκατ.
Αύξηση συντελεστή από 22% σε 22,5%, εφαρμογή έως τα €20.000 (αντί 25000)	€190 εκατ.
Φορολογικός συντελεστής από 22% σε 29% στα εισοδήματα €20.001 έως 25.000	€106 εκατ.
Φορολογικός συντελεστής από 32% σε 37% στα εισοδήματα €30.001 έως 40.000	€45 εκατ.
Φορολογικός συντελεστής από 32% σε 45% στα εισοδήματα €40.001 έως 42.000	€8 εκατ.
Φορολογικός συντελεστής από 42% σε 45% στα εισοδήματα άνω των €42.000	€45 εκατ.
Σύνολο επιπλέον φόρων από κλίμακα μισθωτών και συνταξιούχων	€393 εκατ.
Φορολογικός συντελεστής από 11% σε 15% στα εισοδήματα από ενοίκια έως €12.000	€199 εκατ.
Φορολογικός συντελεστής από 33% σε 35% στα εισοδήματα από ενοίκια από €12.000 έως 35.000	€19 εκατ.
Φορολογικός συντελεστής από 33% σε 45% στα εισοδήματα από ενοίκια άνω των €35.000	€26 εκατ.
Σύνολο επιπλέον φόρων σε ενοίκια	€245 εκατ.
Νέα κλίμακα έκτακτης εισφοράς (το ήμισυ του συνόλου της εισφοράς €1,3 δις αντί €650 εκατ. θα επιβαρύνει εισοδήματα άνω των €40.000)	€643 εκατ.
Σύνολο προαναφερόμενων μέτρων	€1.508 εκατ.

Διάγραμμα 11: Φόρος εισοδήματος και ασφαλιστικές εισφορές ως ποσοστό συνολικού κόστους μισθωτού ιδιωτικού τομέα (ΟΟΣΑ, στοιχεία για το έτος 2014)

Πίνακας 3: Δομή ασφαλιστικών εισφορών μισθωτών, ελεύθερων επαγγελματιών και αγροτών (Αντίστοιχοι ασφαλιστικοί νόμοι)

€	Μισθωτός 1	Αυτοαπασχολούμενος 2	Αγρότης 2	Συνταξιούχος 1	Δημόσιος υπάλληλος 3
Κόστος εργοδότη	100*	100	100	100	100***
Εισφορές	32,7	27,7	12,5	6	20,3
Εργοδότης, σύνταξη	10,6				
Εργαζόμενος, σύνταξη	5,3	20	7,0		6,7
Εργοδότης, υγεία	5,7	3,6	7,7	2,5	6
Εργαζόμενος, υγεία		2,0			2,6
Λουτά	11,1	11,1	€2-3**		11

* Στο κόστος εργοδότη περιλαμβάνονται οι εισφορές εργαζόμενου και εργοδότη. ** Μηνιαία εισφορά σε ευρώ.*** Βασικός μισθός. 2 Τεκμαρτό εισόδημα -κλάσεις. 3 Βασικός μισθός μόνο. Οι εισφορές εύλογα έχουν οροφή, €5.500 το μήνα για το ΙΚΑ, με κλάσεις για επαγγελματίες και με τη δομή τους που τις περιορίζει ουσιαστικά στο βασικό μισθό συν κάποιες αμοιβές στο δημόσιο καθώς και οι παροχές έχουν οροφή.

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δισ. 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δισ. 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δισ. 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δισ. ** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δισ.	Ασφαλ. εισφορές € 2 δισ.	Φόρος επί κερδών € 1,6 δισ.

* Άθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Άθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών
Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
Τ: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises
168, Avenue de Cortenberg
B-1000 Bruxelles
T: +32 (02) 231 00 53
F: +32 (02) 732 35 70
E: main@sevbxl.be

Ακολουθήστε μας στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης:

